

та вдосконалення ВНОС сприяє демократизації доступу до знань, підвищенню ефективності досліджень та інтеграції наукового співтовариства. Проте, існують певні проблеми та виклики, які потребують вирішення для забезпечення більш широкого та ефективного використання ВНОС у науковій діяльності.

Список використаних джерел:

1. Биков В. Ю., Спірін О. М., Пінчук О. П. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти. *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України)* : зб. наук. праць. Київ : Видавничий дім «Сам», 2017. С. 191–198. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/132488157.pdf>.
2. Модель використання відкритих електронних науково-освітніх систем для розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників / О. М. Спірін та ін. 2020. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. № 3 (77). С. 302–323. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v77i3.3985>.
3. Відкриті цифрові системи в оцінюванні результатів науково-педагогічних досліджень / В. Ю. Биков та ін. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 75. № 1. С. 294–315. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v75i1.3589>.

Іванюк І.В.,

Інститут цифровізації змісту освіти НАПН України

РЕАЛІЗАЦІЯ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЄКТУ «КЛІМАТИЧНА МАПА ШКІЛ» ДЛЯ УЧНІВ І БАТЬКІВ У ВАРШАВІ

Створення безпечного та комфортного освітнього середовища є спільною метою всіх учасників освітнього процесу. Таке середовище включає в себе безпечні умови навчання і праці, комфортну міжособистісну взаємодію, що сприяє емоційному благополуччю педагогів, учнів, батьків. Важливим при цьому є дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу. Батьки і учні під час вибору освітнього закладу все частіше звертають увагу на такі аспекти, як: атмосфера в закладі освіти, інфраструктура закладу, пропозиція участі в позакласних заходах тощо.

Напередодні набору учнів на 2024/2025 навчальний рік до закладів загальної середньої освіти, департамент освіти міста Варшави розпочав діяльність цифрового інноваційного проєкту «Кліматична мапа шкіл». Це прагнення місцевої влади освіти створити можливість для кожного учня, який робить вибір, краще орієнтуватися в освітньому середовищі столиці. Проєкт покликаний допомогти учням і батькам у виборі закладу загальної середньої освіти, що відповідає їхнім різноманітним потребам. До проєкту долучилися 126 варшавських закладів загальної середньої освіти. «Кліматичну карту шкіл» можна знайти на міському картографічному сервісі [Klimatyczna Mapa Szkół](https://klimatyczna.mapa.szkol.pl/)

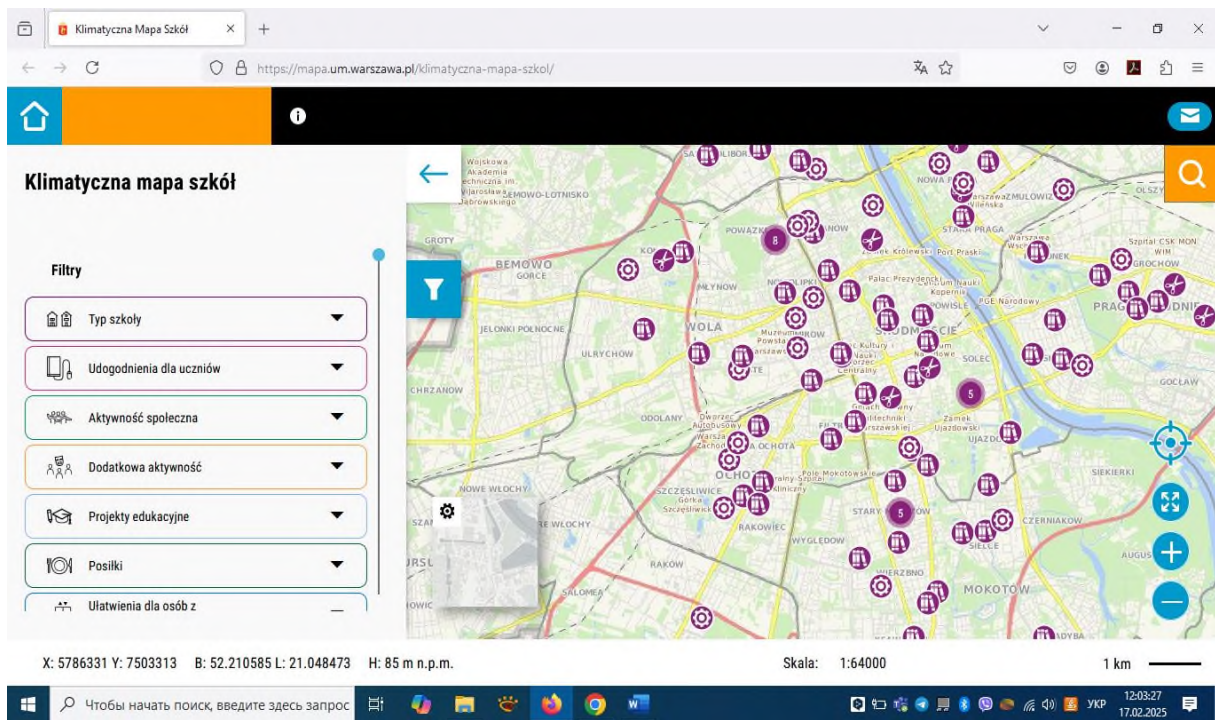

Рис.1. Скрін екрану з «Кліматичної мапи шкіл» Варшави [1]

На мапі можна знайти таку інформацію щодо закладу освіти: тип закладу освіти, зручності для учнів, суспільна активність, додаткова активність, харчування, умови для людей з особливими освітніми потребами, співробітники, які підтримують учнів, безпека, освітні проекти. Розглянемо, що включають в себе ці компоненти:

- **тип закладу:** ліцей, технікум, професійна школа I ступені;
- **зручності для учнів:** наявність чи відсутність зони тиші, місця для відпочинку; використання «тихих» дзвоників; доступний для учнів Wi-Fi; наявність «рожевої скриньки» (можливість безкоштовно отримати гігієнічні прокладки, серветки і тампони); наявність шафів для учнів; діюча парковка для велосипедів; інфраструктура для спортивного відпочинку, що доступна під час перерв; зелений куточок на території закладу освіти, яким можуть користуватись учні;
- **суспільна активність:** волонтеріат, інтеграційні виїзди, співпраця з позашкільними закладами освіти;
- **додаткова активність:** гуртки за інтересами, наукові гуртки, заняття зі спеціалістами, наприклад, з логопедом;
- **харчування:** наявність шкільного магазину, буфету або столової, наявність їжі вегетаріанської та веганської, джерела питної води;
- **полегшення умов для людей з особливими освітніми потребами:** ліфт, пандуси, вебсайт;
- **співробітники, які підтримують учнів:** шкільний радник з прав учня, медсестра, психолог, соціальний педагог;
- **безпека:** відеомоніторинг, вхід за картами/документами, реєстрація гостей на вході;
- **освітні проекти:** участь закладу освіти таких проектах, як «Варс і Сава», «Варшавські освітні ініціативи», «Школа з ідеєю», або участь у номінаціях «Варшавська освітня премія імені Януша Корчака» і «Варшавська освітня премія імені Марка Едельмана», участь у проектах «Еразмус +».

Розглянемо більш детально, що представляють собою освітні проекти у Варшаві, до участі в яких запрошуються всі заклади загальної середньої освіти.

Проект «Варс і Сава» є частиною Варшавської системи підтримки обдарованих дітей [3]. Він реалізується з 2009 року Департаментом освіти міста Варшави у співпраці з

Варшавським центром освітніх і соціальних інновацій та навчання за партнерської участі Центру науки «Коперник». Проект адресований освітнім закладам, які не тільки хочуть відкрити таланти і здібності у своїх учнів, але й знають, як з ними співпрацювати і підтримувати. Метою проекту є створення системи обміну досвідом між школами, вчителями та батьками для спільної допомоги дітям в їх інтелектуальному та фізичному розвитку. Школи, які вдосконалюють систему організаційних, навчальних і методичних рішень у сфері підтримки обдарованих учнів, нагороджуються сертифікатом мера столиці Варшави «WARS i SAWA» та утворюють варшавську мережу шкіл підтримки обдарованих учнів.

У межах *«Варшавських освітніх ініціатив»* [6] заклади загальної середньої освіти та заклади дошкілля, які знаходяться у Варшаві, можуть отримати співфінансування на реалізацію самостійно ініційованих проєктів, що стосуються ініціатив, пов'язаних з розвитком наукових інтересів; діяльністю з інтеграції дітей біженців та іммігрантів у шкільне та дошкільне середовище; освітою з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; підтримкою шкільного та учнівського самоврядування; збереженням місцевого середовища; діяльністю, пов'язаною з шкільним, мікрорайонним і міським простором; проєктами, спрямованими на відкритість, діалог, прийняття різноманітності; культурно-просвітницькі проєкти; діяльністю для учнів з особливими освітніми потребами; діяльністю, пов'язаною з правовою освітою; проєкологічні заходи, пов'язані із захистом клімату, захистом прав тварин; заходи, пов'язані з важливими ювілеями, зокрема: 80-та річниця Варшавського повстання, 20-та річниця вступу Польщі до Європейського Союзу, 25-та річниця вступу Польщі до НАТО.

Проект «Школа з ідеєю» [2] має на меті стимулювати інновації та творчість у шкільному середовищі, розкривати цікаві ініціативи та об'єднувати учнів, вчителів та батьків навколо реалізованих проєктів. Школи можуть подавати заявки на звання у п'яти категоріях: школа з ідеєю для навчання, школа з ідеєю для культури, школа з ідеєю для підтримки учнів з особливими освітніми потребами, школа з ідеєю для соціальної активності, школа з ідеєю для... (відкрита категорія). Завданням проєкту є популяризація сильних сторін шкіл, окрім результатів зовнішніх іспитів, щоб продемонструвати цінні рішення, які практикуються у варшавських школах у більш сталий спосіб, а також поділитися прикладами хорошої практики з іншими школами.

Варшавська освітня премія імені Януша Корчака [5] - це престижна відзнака для варшавських закладів загальної середньої освіти та закладів дошкілля. Нагороди отримують заклади, які шукають власні інноваційні та ефективні рішення у вихованні дітей. Варшавська освітня премія імені Януша Корчака пропагує ідею відкритого, мудрого, доброзичливого і творчого освітнього закладу - місця, де визнають потреби учнів та їхніх батьків. Закладу, в якому щодня поважають права дитини на любов, на повагу, на власні таємниці, на самовизначення, на власність, на розвиток, на гру, на працю і на справедливість. Тема премії у 2022/2023 навчальному році була визначена як «Освітній заклад як місце гостинності та співіснування»: «Школа/ освітній заклад як місце гостинності та співіснування, в тому числі для дітей з України». Переможці у кожній категорії отримують премію у розмірі 5 000 злотих.

Варшавська освітня премія імені Марка Едельмана [4] має на меті популяризацію позитивних соціальних моделей, розвиток емпатії та формування етики в суспільному житті. Нагорода покликана заохочувати формування серед молоді відкритості, альтруїзму, солідарності та небайдужості, сприяти зміцненню зв'язків між поколіннями і привертати увагу молодих людей до небезпеки радикалізації та нетерпимості. Премія присуджується щорічно освітнім закладам, які мають особливі заслуги перед містом Варшава у поширенні ідеалів, що мають вирішальне значення для виховання молодого покоління. На здобуття нагороди можуть претендувати державні та недержавні початкові та середні школи, а також позашкільні заклади міста Варшави. Одна установа може подати максимум три освітні проєкти, реалізовані у вибраних сферах. На здобуття премії може претендувати освітній

заклад, який розпочав або завершив протягом останніх трьох навчальних років, у тому числі в режимі он-лайн проекти, що стосуються: освіти в галузі прав людини, громадянських прав в історичному, сучасному контексті; запобігання проявам ненависті, злочинам проти людства в історичному та сучасному контексті; єврейської історії та культури, з особливим акцентом на варшавську громаду; освіти про Голокост та відзначення річниці повстання у Варшавському гетто; проекти, що популяризують особу та досягнення Марка Едельмана. Організатором і спонсором премії є місто Варшава, нагороду присуджує Рада столичного міста Варшави, партнером премії є Музей історії польських євреїв POLIN.

Створення безпечного та комфортного освітнього середовища є важливим аспектом сучасної освіти, що впливає на добробут і розвиток учасників освітнього процесу. «Кліматична мапа шкіл» у Варшаві є інноваційним цифровим проектом, який допомагає учням та їхнім батькам обирати заклад освіти відповідно до власних потреб та очікувань. Завдяки доступній інформації про умови навчання, додаткові можливості, безпеку та підтримку учнів, цей проект сприяє прозорості освітнього середовища та підвищенню його якості. Впровадження подібних ініціатив може стати корисним досвідом для інших міст та країн, заохочуючи до створення відкритого і комфортного освітнього простору для всіх.

Список використаних джерел:

1. Klimatyczna Mapa Szkół. URL: <https://mapa.um.warszawa.pl/klimatyczna-mapa-szkol/> (дата звернення: 17.02.2025)
2. Szkoła z pomysłem. Honorowe Wyróżnienie Prezydenta m.st. Warszawy, XV edycja. URL: <https://edukacja.um.warszawa.pl/-/szkola-z-pomyslem-honorowe-wyroznienie-prezydenta-m-st-warszawy-xv-edycja-2024> (дата звернення: 17.02.2025)
3. WARS i SAWA. URL: <https://edukacja.um.warszawa.pl/projekt-wars-i-sawa> (дата звернення: 17.02.2025)
4. Warszawska Nagroda Edukacyjna im. Marka Edelmana. URL: https://um.warszawa.pl/waw/wcies/-/wne_02_2024 (дата звернення: 17.02.2025)
5. Warszawska Nagroda Wychowawcza imienia Janusza Korczaka. URL: <https://um.warszawa.pl/waw/wcies/-/warszawska-nagroda-wychowawcza-imienia-janusza-korczaka> (дата звернення: 17.02.2025)
6. XIX edycja programu «Warszawskie Inicjatywy Edukacyjne» na rok 2024. URL: <https://edukacja.um.warszawa.pl/-/xix-edycja-programu-warszawskie-inicjatywy-edukacyjne-na-rok-2024> (дата звернення: 17.02.2025)

Кільченко А. В., Чижмотря О. В., Шимон О. М.
Інститут цифровізації освіти НАПН України

ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ СЕРВІСУ DOI CROSSREF ДЛЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Поширення інформаційно-цифрових технологій сприяє значним змінам у різних сферах, зокрема в освіті і науці. Для максимальної реалізації їх потенціалу важливо чітко визначити завдання розробки цифрових рішень і сервісів, а також адаптувати технологічне забезпечення до потреб учасників освітнього процесу, таких як науковці, педагоги, адміністративно-управлінський персонал та абітурієнти. Цифрова трансформація в освіті та науці повинна забезпечувати скоординоване вирішення всіх ключових завдань. Цифрова трансформація має на меті оптимізацію рутинних процесів через їх автоматизацію [1].

Цифрова трансформація галузі – це комплексна зміна діяльності учасників галузі та органів влади, що передбачає перехід до нових бізнес-моделей, комунікаційних каналів, а також оновлення процесів і культури управління даними на основі сучасних цифрових технологій [2].